

МАЙК ЙОГАНСЕН

ЯСЕН

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ

УСРР

МАЙК ЙОГАНСЕН

ЯСЕН

ПОЕЗІЙ КНИГА ДРУГА

ДЕРЖАВНЕ ВИДАВНИЦТВО УКРАЇНИ
ХАРКІВ 1930

Бібліографічний опис цього видання вміщено в «Літописі Укр. Друку», «Картковому репертуарі» та інших покажчиках Української Книжкової Палати

Перша друкарня Державного
:::: Видавництва України ::::
ім. Г. І. Петровського, Харків.
Укрголовліт № 3362 19/VIII 1929.
Замовлення № 1982. Тираж 2.000.

ПРОКЛЯМАЦІЇ

На вулиці шукаю сутінь,
Люблю імли ліричну вечорінь,
Тікаю з натовпу сумний і нерішучий,
Доки загасне день — і стане тінь.

Тоді з крамниць зростає корабель,
На стовбурах напружуються реї,
Угору парус рветься як орел,
Над кубриком сияє лампа деві.

І як матрос ненавиджу туман
І смілим оком добачаю в гендлю
Фарватер, що старий накреслив капітан,
І що удень скидався на леґенду.

1927

То город-дощ, холодний і зелений
Над морем, що під парусом туману
Щодня лаштується його покинути навіки,
Прощає й робить істеричні сцени
Як героїня історичного роману,
Б'ючись об приступці гранітного фонтану,
Солону слину ллє на мокрі черевики.

По вінця повний кави і какао,
Як пароплав батавський дихає й парує,
Що на Руан записаний у книги;
Дощами злитий ясно і яскраво
То город-дощ бульвари пришвартує
Коло церков ратуш. Рукосуї
Заметушаться, вигружаючи релігії.

То город-дощ під парусом туману
Захований од сонця і од вітру,
В холодній непозбуваній розпуці
Проценти підсумовує старанно,
Фантоматичне обчисляє мито
По день химерний, що навіки витре
Його з реєстру східних революцій.

1929

Ринав останній генерал,
На крилах літо долетіло.
Йшов будний бондар і збивав
Обруччя з древнього барила.

В коктейлі квасив кокаїн,
До франції збирався врангель;
Йшли Сірі Маси як один
На перекопу форт останній.

Вмирали і вставали знов
З-під хвилі буйні баламути
І в море, в матір, в бога, в кров
Гатили недобитий бутор.

Аж забарились береги
Одригувати п'яну піну.
І кінне сонце над луги
Перекотилось з україни.

1927

Колись рушниці калиновим соком
Наллєм — і дітям гратись оддамо.
І на гармату хлопці карокі
Напнуть дідівське букове ярмо.

Розплющать очі крейсери стокі
І тихо спустяться на зеленаве дно,
І у пісках, сумирне і глибоке,
Засне навіки золоте руно.

Та ще не час. Іще живуть гармати,
Іще рушниця висить на стіні,
Ще у полях на провесні салдати
Ідуть в воді і падають у сніг.

Ще, браття бондарі, в березовім барилі
Довбати довго нам затужавіле дно,
Доки не вибухне розпаленим похміллям
Повстань тисячолітнєє вино...

— Тоді рушниці калиновим соком
Наллєм і дітям гратись оддамо
У невимовну пам'ять темних років,
Що заросли калиною давно.

1927

Я — це ти,
        Мої засмаглі пальці
Висікли для тебе чорний вугіль.
Ти — це я,
        Ти вчора вранці
Виорав для мене чорну смугу.

Я — це ти.
        Я руки простягаю,
Наші руки сходяться в імлі.
Ти — це я
        І нам немає краю
Ні числа, ні часу на землі.

1927

Потяг врізавсь в сніг,
О - ге! нарізавсь на морок.
Бриза збиває з ніг,
Завиває, закручує порох.

Переголосили, переворушили
минулий вік
(Навиває, накручує порох).
Чоловічий загнузданий крик,
Дзик і стоп!..

Так стій же — під клапан цвях
Забивай зубами, товаришу.
У снігах, уночі, у полях
О, потяже, нащо ти мариш?

Надривай напружені груди,
Сичи, висвистуй, сифонь!
Ми з тобою — ми перші люди,
Ти — наш останній огонь.

I

О гуркіт потягів вночі
З Торонто в Орегон,
Із Йокогами в Йо-Кай-Чі,
З Берліна у Ліон.

Озір озера, гори гір
Минають мов у сні,
Свистять сифони. Ступирі
Переступають світ.

Аероплани у пасат
— На схиленім крилі.
І повертаються назад
Круг сонної землі.

І над землею й на землі
Встає похід машин,
Гудуть динамо й дизелі
Під тарабан турбін.

А так: ідуть твої брати,
Твої брати ідуть —
Нехай ще довго їм іти
— Одна їм в світі путь.

II

I все ж таки
Раз на рік
Зі скреготом стають машини
І на вулиці ріг
Виходять їх душі
З крови, з металу, з резини,
Під кулемети,
В куль закипілу зграю
Ідуть спокійні й безсмертні
За Леніна,
За Сакко й Ванцетті,
За зелений
май
умерти.

1928

БАЛЯДИ

У ліжку нидіє боєць,
Під подушкою скніє мавзер.
По закутках засіла й стереже
Повита павутинням павза.

Газет нездолана гора
Сухий сховала каламарик.
І блискавичного пера
Ще дотліває десь огарок.

Та хворий штурман ще біля керма,
Зеленозора хвиля заливає двері,
На океан виноситься фрегат
Вперед — печать на судовім папері.
— Не повернутись, не прийти назад,
У тихім танці заникає беріг.

І велетенське снить світання рад
І колосальним прокидається зусиллям
Тремтить рука й хапається пера…
— І падає твереза й безсила.

У ліжку нидіє боєць,
Під подушкою скніє мавзер.
По закутках засіла й стереже
Повита павутинням павза.

Не падав сніг, а сонце стигло
І нахилялось до землі,
Коли його холодне тіло
У ліс далекий понесли.

Запало сонце, скніла пам'ять
Була мов тиша лісова
Лягла між дикими дубами
Еллана горда голова.

Щоб на весні зелений корінь
Сповинув серце ватажка,
Щоб у леліючі простори
Сочиста виросла рука.

Щоб кленом стала тінь Еллана,
Щоб у землі він не лежав,
Щоб голову його кохану
Уранці промінь привітав.

Цвіли суниці з-під листків,
Столітнє сонце розтавало,
Поволі військо йшло Дядьків
В долину — й війська було мало.

Затужавіли у піхвах шаблі
І чоботи від поту позгнивали,
Бо довго бились — але довше йшли
— І вийшли через лісові провали.

І, скільки око може осягти,
Розкинувся в подолі білий табор:
Іржали коні, піли когути,
Салдати сонні скніли коло штабу.

І командир порахував Дядьків
— Столітнє сонце розтавало —
Роздав набої, кулемет навів
І дбайливо замок помазав салом.

І хоч було салдатів зо́-три сили,
І хоч було набоїв дуже мало,
Дядьки стріляли — як овес косили,
Поки гармата їх не одшукала.

Тоді як громом в гаї загуло,
У листі сохлім страшно засичало,
Лягла ліщина, поточився лох
— І враз гаряче розірвалось гало.

Я думаю, що жадібні джмелі
Ірвали й жерли трудовите тіло.
Я думаю, що люди плакали й ревли
І умирали, де кого звалило.

Бо ж ні один з Дядьків не встав з землі,
Всі як один умерли у навалі.
Поіржавіли від дощів шаблі
І чоботи під листям позгнивали.

Та де зайшла Дядьків остання путь,
І де вони востаннє полягали,
Сумні суниці і тепер цвітуть
Серед кісток, трухлявини і сталі.

1928

Плесо спить. В очерет
Тікають перелякані брижжі
Келех ночі налив у плав
Келех ніччю по вінця — мла! і от
над щітиною бору
Появляється Мертвий Крижень.
Крила йому свистять залізні,
Оливом повні потужні жили.
Він летить — і пізні
Птахи ховають голови під крила

Трава тремтить у чорній воді.
Поволі він облітає озеро,
Голову витяг вперед, вперед, вперед,
Залізні крила січуть очерет,
На коліна падають лози.
І от стрілець починає бить,
Божевільними пальцями шукає набоїв,
Б'є і б'є,
а Мертвий Крижень свистить
Усе ближче, все нижче над головою.

І коли ранок встає змучений в смерть
Борнею коло чорного бору,

Човен, води повний ущерть,
Гойдає тіло з пониклою головою,
— Тіло стрільця убитого вчора
З його останнього набою.

Темні вулиці вкрились насінням
— Не іди, ще останьсь, моя душе,
Теплий вітер насіння розвіяв
— Прощавай, поспішаю дуже.

Проминали, вночі розтавали...
— Ох, останьсь, не можу без тебе!
Проминули останні — як галич,
Що летить і спить у небі.

І коли останній стукіт
Його кроків завмер за рогом,
Простягла перед себе руки
І упала на землю убогу.

1928

На майдані куриться мітинґ
Роковини смерти Леніна.
— Птицею клюнув вітер,
Зідхнув, завмер у знаменах.

Тихо, що мак сій,
Завмер уражений натовп:
Через зомлілий рій
Пройшов невідомий оратор.

— Де був ти, старий товаришу,
Очі сплющені, губи сині?
— Стомився я в довгім марші,
Із Росії йшов на Вкраїну.

Переходив озера й ріки,
У сніг вгрузав по коліна,
Закрив мені вітер повіки,
Мороз мені серце вийняв.

Точився незораним полем,
Смертельними брів ланами,
Продерся крізь хугу й холод:
Я тут. Я буду з вами,

Я буду з вами до віку,
Сказав — і щез Ленін.
— Пгицею клюнув вітер,
Зідхнув, завмер у знаменах.

1927

ЗІЛЛЯ

Вересня день мов меч,
Нагострений сонцем осени.
Вересень — вольний вечір
Жовтневі налагодив кросна.

В океані осіннім злились
Дерев і варстатів ради;
У ліщину, в листя, в ліс
Просякає радянська влада.

Нестеменним наллялись вином
І танцюють в узліссях клени,
Без кінця і без краю шляхом
Над землею серце вогненне.

1927

Ось іду по рейці і хитаюсь,
Чи дійду до краю, чи впаду.
Ліс ліворуч, мов зелений заєць,
Задивився на мою ходу.

Десь далеко одинокий коник
Пісню травам і лісам згадав:
Наче гасне дерев'яний дзвоник,
Наче спить і падає вода.

Скільки днів любилося з ночами,
Розтавало вранці у вікні,
Скільки птиць летіло над полями,
Не верталося до мене уві сні.

Я іду по рейці і хитаюсь,
Чи дійду до віку, чи впаду.
Ліс спинивсь. Ліс, мов зелений заєць,
Задивився на мою ходу.

1927

Старий шкандибає недужий,
Старий замітає вулицю,
Старий такий убогий,
Сивий старий.

Вимітає воду з калюжі,
Старий підсліпа щулиться,
Старий замітає вулицю
Сивий старий.

Розганяє листя, розгулюється
Мете, замітає вулицю,
Замітає, гонить колом.
Никає білий по вулиці,
Розчиняє двері, розтулює
Задубілі зіниці вулиці
— Викидає місто в поле.
Ні води,
Ні листів,
Ні сліпця,
Ні дерев,
Ні долин,
Ні гір.
— Видер очі з лиця
Скажений залізний звір.

I

Лежать, лежать сніги,
  пливуть ліси у крайню
Раїну, де над вітром
  — дальня путь.
І гаснуть голоси
  граків і вечір витре
З усесвіту історію снігів.

II

З яруги викотивсь багряний ґалаґан
І цапки став над падлими полями
Подобень місяця. Туман
Топив в затонах пам'ять. Рами
Небес розчахли. Зорі забрели в нігич,
у чорний чад,
І звівши вгору темні руки, навзнаки, назад
Упала ніч.

III

І все ж лежать, лежать сніги,
    Пливуть ліси у крайню
Раїну, де над вітром вольна путь,
    Де гори з гір
    Родяться, де у дальній
    Похід веде вода і не дає заснуть:
Доводить, що у день веде, у виноград,
    Цілує листя, спорить і свариться,
    Верзе, що встане,
        Устає
            І падає назад...
— Немов ізроду не було снігів,
Немов весна в вагоні і рука
Дівоча ніжно на вустах присниться
Й чабан, що десь увечері гукав,
Перетворивсь на теплу й сонну птицю.

1928

І ринула лісів весела хвиля,
Танцюючи на житні береги,
І хмари били бій і наступала сила
Блакитних блюз на сонячні стоги.

У шумній штурмі мріли мріяди
Соснових серць і яворових воль;
Дуб-дідуган серед дітей тополь
На шахівниці лісовій, немов король,
Стояв і звав в атаку на рокаду.

І напад той до вечора кипів;
Увечері ж стомилися вояки
І гомоніли тихо й хмара повна снів
Причалила над ліс — і опустила якір.

1928

Степами має сива борода,
Веде вівса і попасає просо
У край землі, де голуба вода
Стоїть у озері, підтикана і боса.

А небом їдуть водяні вози
Над океаном орної країни,
Старий чумак береться за гузир
І хмарам набатовує на спини.

По берегах повстання і пісень,
Над ріками радянських революцій
В далеку путь налагодився день
До ірію, де всі вони зіллються.

1928

Вночі
    дзвенить
        комар.
Встають поля, підводяться гаї
І ріки підіймаються до хмар.

І хто я, я не знаю уночі
Й яке століття завтра настає, і чи
    Не качка оце скрикнула у сні...

Вночі
    дзвенить
        комар.
Встають поля, підводяться гаї
І мовчки підіймаються до хмар.

1928

Таємний талалай
У тюбітейці синій гомонить
— Про милий край розповідає.

Де плеса неясні лягли в лугах,
Де ліс переступає береги,
Міста музичні туркотять здаля,
Під памороззю сиві сплять стоги,
Тихо танцює і кружить земля,
Круг невідомих світодайних зір
І іній оповив ясною сіттю
Щонайніжнішу нить
Озір.

У краї цім родився вітер
І звідси вилетів у світ
І, коли вернеться, не знає...

У тюбітейці синій гомонить
Таємний талалай
— Про милий край розповідає

1928

З очей спадає денний груз,
Стаю дитиною в нудьві
— Мов серед озера на даху чорногуз
Стоїть на 'дній нозі.

І дивиться туди, де синій ліс
Мене пішов шукать за горизон
— За подушкою руки заплелись —
За хмарою родився сон.

Й повів мене тихенько до отця,
що вмер.
І ось іде живий,
В сорочці сірій, хворий і смутний
І тільки не показує лиця.

1927

Чи стемніли вулиці, чи я іду сам
З робочим днем за плечима?
— За берегом міста — ліса,
За лісами ліса, нерушимі.

Дзвенять вогні і ринуть у ніч,
Дзвінок заївсь у залізо.
Іду і не втямлю, не злічу облич.
Вже пізно.

Не чую нічого, в січневу ніч
Заблукав я, осінній óлень,
Не спадає сніг із пізніх пліч,
За плечима поле і поле.

1927

Овес росте край неба у пісках,
Мов сивий дід над ним куняє хмара.
    Похмурий сон: на головах
Стоять століття і бездумно марять.
    — Росте овес, киває і мовчить.

Далеко в морі хилять кораблі
Латинський парус у вечірній ірій.
    — Овес росте і виростає в ліс.
Стовпи страшні, змертвілі й сірі,
Гниють і з крахом падають на шлях . . .
    — Росте овес край неба у пісках.

1929

Гей довго жити ще мені на світі:
Немало днів наспіне наді мною.
Прийдіть до мене, мої любі діти,
Прийдіть до мене — я вас заспокою.

Я з вами був в Огайо орачем,
Я ваш любимий ніґґер з Колорадо,
Тікали ми, і човна зсунувши плечем,
Велике сонце зустрічали радо.

Я, ваш широкий радісний отець,
Взяв на тугі, на супокійні плечі
І доведу до краю й братік вітерець
Ітиме з нами і зустріне вечір.

І ввечері побачимо той край,
Що в нього всі ведуть дороги.
І буде тихо. Світла тінь. Розмай.
На траву ляжемо і будемо як боги.

1927

ЛЮБОВ

В березні міліціонер свистав,
У воді шумів трамвай і плавав
Межи рейок вечір і не знав,
Як уранці народяться трави.

Стала хмара у вікні — агов,
Агов, хмаро, підожди хвилину!
Всяка хмара в березні — любов
І від мене і до неї лине.

Всяка вулиця веде до тих дверей,
Де я не посмію подзвонити.
За водою вечір плив до неї
І за неї хвилювався вітер.

Я ж стояв в калюжі, мов в огні,
Коливались тротуари п'яні,
Із старих англійських книг
Повиходили на вулицю романи.

І сідлали коні і вели
За Гурон, за Мічіган, за Ері;
Соколиним оком вечір плив
У простори пам'яті і прерій.

Гей, як кречет міліціонер свистав,
У траві гримів трамвай і марив
В березні поет і забував,
Що в калюжах загасали хмари,

Що він так і не посміє увійти
І сказати ясно: івнінґ. Іно,
Чи не хочете, чи хочеш ти...
— Чи не підеш ти зі мною в кіно?

1929

Як тане трава,
Як тонісінька тінь стане,
Про весну вірні слова
Проспіває в повітрі склянім,
Від слів упаде голова
На плече тобою п'яне.

Райдужний рій. Рай.
Листки у нім як пташата,
Неба синій і повний китай
І де йому берег, не знати,
Не знати, де йому край,
Коли б не вечір. Він знає
І дерева у ніч веде спати.

1929

Ах дерево у пам'яті глухій,
Що виросло над обрій давніх літ,
І так у полі зорянім заснуло —

Немов не зорі то були,
а деревій,
Райдеревом розкинувся над світом
І подолав полин — і переміг перій
І виріс в іґдразил
— Морями, хмарами і снами оповитий.

Те дерево в дитячий край веде,
В туман, що закипає над рікою,
За пагорби, що десь за ними ген
Сховалась тайна — і розтала знов,
В жита, що їх хорунжий вітер
Веде за ті горби, зустрітися, любов,
З тобою...

— Під деревом, що стало серед літа.

1928

Як ми з нею луками ішли,
Розцвітали луки на путі.
Під ногами не було землі
— Ні пливти, ні стати, ні іти.

В берегах давно дрімав Дінець,
Мов косар на спину спати ліг.
Вона глянула — родився вітерець,
Вона стала — й вітерець затих.

Як заснув у небі білий шум
І забув пливти за океан,
Як перо, що ним тепер пишу,
В сонний затопилося стоян.

Як палив залізну лісосіч
І згасав рудіючи ромен,
Як минали ніч і день і ніч,
Як минали день і ніч і день...

1928

І співай тепер, що не ця
Була остання сторінка.
Я тебе прочитав до кінця
І зосталась одна картинка:

— Ти мов тонесенька ясень.
Зросла в голубе озеро.
Ах! розплющила ясна
І стала на порозі.

Не сховаєш тепер лиця,
Крізь пальці горить і рдиться.
Я тебе прочитав до кінця
І до себе несу на полицю.

1927

Верніться!
Так голос пролунав із тумáну,
Мов птиця
Схопилось серце, руки опустились
в давнину,
Трамвай прорізав тишу й увірвав;
Я чув, як падав день, росла трава
Гей вище від гаїв, від гайворонів, так,
Що її люто рвали і клювали птиці...
Та знову:
Верніться!
Нижче
і нечутніше, ніж далекий гуд
столиці,
У незліченних тротуарах вмерло слово.

1927

Випливає чапля з туманів:
Тихо крилами моя махає птиця,
Мов у листя ранішніх лісів
З серця ронить кров — і кров стає суниця

І ще тихше канула за грані
І розтала десь за соснами далеко.
Чапля — може то була лелека —
Потонула в сутиші багряній.

І над плахтою картатою полів,
Що горіше, що солодше сниться
В ніч любови, край останніх снів
Народилось сонце - полуниця.

1928

Ми родили з тобою стільки слів,
Що ними можна місяць заселити.
Ми виснували стільки синіх снів,
На всіх планетах наші грають діти.

Ми всі з тобою обпливли моря,
Усі затоки в тихоокеані.
Шакалом місяць з хмари визирав,
Над головами лазили ліяни.

То ж ми робили в рижових полях,
Нас нагаями били білі люди.
Всі рани світу — на твоїх руках,
Ввесь біль і гнів в моїх широких грудях.

То ж ми збудуємо останні барикади,
Це ж ти останнього застрелиш короля,
По всій землі великі встануть ради
І ти умреш, подруженько моя.

1927

Моє моєньке миле, ясне — мі
Спи, золотава вовно,
Летить-леліє літень в ви-со-ті.
— Кімната весен повна.

Сотайтесь со-не сот-ні сніжні дні,
Одчиниш двері — літо.
Сичить і сіє січень по вік-ні,
Дні в місячнеє сито.

Коли б не ко-ні ні-ж-ні і смут-ні,
Тебе не по-не-сли в осонні.
Спи, сину мій тоненький, на ясній,
На сонячній долоні.

1926

Ах життя моє дороге,
Хто мені дав тебе, тепле й сильне?
Бігти берегом, бігти геть,
Бігти холодною вогкою рінню.

Занести руку з-за хмар,
Занести за небесну спину.
Рóзмах. В удар
Тіло. Голову. Руку вкинути.

Ах життя моє — кругле як м'яч,
Пружне й палюче — як любов!
Падай. Злітай. Смійся. Плач.
Цілуй дужче, знов і знов.

До вогню цілуй. До зубів,
До холодного цілуй поту.
Так ніхто тебе не любив,
Не пив слину з крепкого рота.

Ах життя моє — кругле як м'яч,
Ти з яких зірвалось дубів!
Души мене. Кров'ю моєю піяч.
— Так ніхто тебе не любив.

1929

ПРИМІТКИ

Вірші від 1925 — 1929 року. Закінчують юнацький період. Писані майже всі вночі і всі одразу на-чисто. Зміни і скорочення (головні) зазначені нижче.

1. *На вулиці шукаю сутінь...* Надрукований у «Вапліте».

2. *То город-дощ, холодний і зелений...* Надрукований у «Літер. Ярмаркові» 1929 р. Тема: Европа.

3. *Ринав останній генерал...* Ніде не друковано.

4. *Колись рушниці калиновим соком...* Надрукований у «Червоному Шляхові» в 1927 році.

5. *Я — це ти...* Надрукований у «Селянці України» в 1928 році. Тема: Спілка робітників і селян.

6. *Потяг врізавсь в сніг...* Друкований у «Доробку». Тема: 1920 рік. У «Доробку» зіпсований друкарнею.

7. *О гуркіт потягів вночі* (I, II). Уривки з довшого вірша, надрукованого в газеті «Комуніст» на десятиріччя радянської влади.

8. *У ліжку нидів боєць...* Про Еллана. Написано підчас його хвороби, за скілька місяців до смерти.

9. *Не падав сніг, а сонце стигло...* Друкований у «Черв. Шляхові» в рік смерти Еллана.

10. *Цвіли суниці з-під листків...* Друкований в «Універсальному Журналі» року 1928.

11. Там таки «*Плесо спить*».

12. *Темні вулиці вкрились насінням...* Не друкований ніде.

13. *На майдані куриться мітинг*... Друкований у збірнику на роковини в Києві.

14. *Вересня день мов меч*... Друкований. Покладений на музику композитором Яновським.

15. *Ось іду по рейці і хитаюсь*... Друкований у «Червоному Шляхові».

16. *Старий шкандибає недужий*... Тема: «Хуртеча». Зіпсований друкарнею в книзі «Доробок».

17. *Лежать, лежать сніги*... (I, II, III). Ніде не друкований.

18. *І ринула лісів весела хвиля*... Ніде не друкований. Літо 1928 р.

19. *Степами має сива борода*... Не друкований. Тема: «Маркс у степу».

20. *Вночі дзвенить комар*... Надрукований у «Червоному Шляхові».

21. *Таємний талалай*... Ніде не друкований. Зима 1928 року.

22. *З очей спадає денний груз*... Надрукований у «Червоному Шляхові».

23. *Чи стемніли вулиці, чи я іду сам*... Друков. у «Черв. Шляхові» за 1927 рік. Тут викинуто одну строфу. Заголовок: «Перевтома».

24. *Овес росте край неба у пісках*... Ніде не друкований. Зима 1928 року.

25. *Гей довго жити ще мені на світі*... Не друкований. Зима 1927 року. Тема і заголовок: «До краю Радянського»...

26. *В березні міліціонер свистав*... Надрукований на весні 1929 року в «Універсальному Журналі».

27. *Як тане трава*... Не друкований. Весна 1929 року. Частина довшого, забракованого автором віршу.

28. *Ах дерево у пам'яті глухій*... У повісті про доктора Леонардо. Написаний влітку 1928 року.

29. *Як ми з нею луками ішли*... У тій таки повісті.

30. *І співай тепер, що не ця...* Друк. у «Червоному Шляхові».

31. *Верніться!* Не друкований.

32. *Випливає чапля з туманів...* У повісті про доктора Леонардо.

33. *Ми родили з тобою стільки слів...* Не друкований. Тема: поезія.

34. *Моє моєнькє миле ясне — мі...* Не друкований. Зима 1926 року.

35. *Ах життя моє дорогє...* Не друкований. Одеса, літо 1929 року.

ЗМІСТ

Ціна 90 коп. (Р)

